

לצורך ההכרעה במלחמה מוכרחים לחדש את המצור על רצועת עזה

written by מאיר בן שבת | 21.12.2023

מאזן הלחימה בימים האחרונים מחייב את הצמרת המדינית והביטחונית בישראל לשנות את התנאים שבהם צה"ל נדרש לפעול ברצועת עזה.

מכונת המלחמה אמנם ממשיכה לעבוד היטב, צה"ל מנצח בכל קרב ומספק הישגים, אך בחלק לא קטן מהמקרים מדובר בהישגים טקטיים בלבד והמחיר גבוה. מאפייני ההתקפה הישראלית השתנו. תקיפות רחבות של מטוסי קרב כבר פחות שכיחות. הלחימה היבשתית אמנם אינטנסיבית, אך היא מספקת לחמאס הזדמנויות לפגוע בכוחותינו, בדפוסים שאליהם התכוון היטב, דרך פירי מנהרות, במארבים ובמלכודות שאותם הוא הספיק להכין.

לא זו אלא אף זו: בעוד התנאים שבהם פועלים כוחותינו קשים מבעבר, התנאים ללוחמי חמאס הוקלו. הם נהנים מהאספקה שישראל מאפשרת להעביר לאוכלוסייה דרך מעבר כרם שלום. הדלק שמוכנס לרצועה משמש אותם לתפעול המנהרות. חמאס ממשיך להפגין עמידות ואורך נשימה, שומר על הפיקוד הבכיר שלו, ממשיך להקרין משילות גם אם במופעים לא סדירים, חש מחוזר מצד קטאר ומצרים, מנער מעליו אט-אט את הכתם הדאעשי שדבק בו ב-7 אוקטובר, שואב עידוד מהלחץ הפנימי בישראל ומהדיווחים על שעון החול המדיני שאוזל, ורואה אופק של תקווה לשרוד כארגון וכממשל, ולמצות את קלפי המיקוח שבידה כדי לסיים את המלחמה ב"הסדרה".

עדות מובהקת לאופן שבו הוא מעריך את מצבו ניתן למצוא בעמדה הנוקשה שהוא מציג ביחס להגעה לעסקה נוספת לשחרור החטופים. אם בשלב הראשון של הלחימה חמאס שיווע להפוגה והיה מוכן לשלם תמורתה בשחרורם של כמאה חטופים, הרי כעת הוא חש בטוח לדחות כל עסקה שאינה כוללת את הסיום המוחלט של המלחמה, שחרור כל המחבלים הכלואים בישראל והתחייבויות שנועדו להבטיח כי יישאר גורם הכוח המרכזי ברצועה.

תמונת סיום כזו היא בגדר אסון נוסף לביטחון ישראל ולמעמדה האזורי, הנשען במידה לא מבוטלת על דימוי עוצמתה.

שהתמרון לא יהפוך לחיכוך שוחק

ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה להידרדר לתרחיש של דשדוש. כך גם לא לשחיקה של כוחותיה. היקף הנפגעים לכוחותינו משפיע באופן ישיר על מורל העם וגם על האשראי הציבורי להמשך המלחמה. בצידו השני של הגבול הוא מחזק את רוח האויב.

הפעולות בשדה המדיני, הכלכלי והאזרחי, כמו אלה שבשדה הקרב, צריכות לשרת את האסטרטגיה שתביא בדרך הקצרה ביותר ובמחירים הנמוכים ביותר להשגת המטרות. נכון להגביר את הלחץ על חמאס בכל הממדים. יש לחזור לנוסחה ששימשה את ישראל בשלב הראשון של הלחימה וכללה התקפות מאסיביות מהאוויר, פינוי אוכלוסייה משטחים שטרם הותקפו (כגון, מחנות הפליטים שבמרכז הרצועה), מניעת חזרתם של תושבי צפון הרצועה אל שכונותיהם (גם אל מה שנותר מהן), סיכולים ממוקדים ברצועה ומחוצה לה, וחשוב לא פחות – שליטה באספקה ובדלק המוכנסים לרצועה. יש לראות מרכיבים אלה כאילו היו תחמושת, להפחית את הכמויות ולמנוע זליגתם לחמאס.

בלי דלק, בלי מזון ואמצעים לוגיסטיים יתקשו מחבלי חמאס לשרוד בתוך המנהרות ויאלצו לצאת החוצה ולהיחשף מול לוחמינו.

הכנסת האספקה היא טעות קשה

חמאס שולט בפועל ברוב הסיוע שנכנס לרצועה ובאמצעותו הוא שומר על מעמדו כגורם השולט באוכלוסייה.

ישראל ויתרה למעשה על הטלת מצור מלא, למרות שזה תואם לדיני המלחמה המאפשרים שימוש בכלי זה כשקיים חשש מבוסס שהסיוע מגיע לאויב. גם אם מחליטים להגיש סיוע, הרי שזו טעות לאפשר לחמאס לשלוט בו.

כדי להתמודד עם הלחץ המדיני ניתן לשקול הכרזה על אזור "דה־אסקלציה" בדרום הרצועה, שאליו בלבד ניתן יהיה לנתב את הסיוע ההומניטרי ורק בו יוכל כל תושב שירצה בכך, ליהנות מסיוע זה.

ואם במעבר כרם שלום עסקינן, נכון להעיר גם את זאת: ההסכמה לניתוב הסיוע ההומניטרי דרך המעבר מניחה למעשה אבן ריחיים על צווארה של ישראל. היא תזמין לחצים להגדיל את היקף הסיוע, תמנע מישראל אפשרות לעצור את הזרמתו כשתרצה בכך (פן תואשם על ידי המערכת הבינלאומית בהרעבת האוכלוסייה), וחמור מכל – בראייה עתידית היא שבה ומפקידה בידי ישראל אחריות להיבטים האזרחיים של רצועת עזה.

כך, במקום להתנתק מהרצועה וצרותיה לאחר האסון ב-7.10 ישראל שבה ומכניסה את עצמה מתחת למשא המעיק של האחריות למצבה ההומניטרי של אוכלוסיית עזה.

כדי שההסכמה בנוגע לכרם שלום לא תהווה תקדים ומודל להסכמות נוספות, נכון כבר עתה לפרק את מעבר ארז ולסיים את פעולתו של מוקד התיאום והקישור הצבאי. כך ישראל תוכל לקבוע עובדות שיעצבו לטובתה את המציאות "ביום שאחרי".

פורסם בישראל היום, בתאריך 21.12.2023.